

Het historische orgel van de
Loosduinse Abdijkerk

1780-1791

Joachim Reichner

1856

J. Bätz & Co (C.G.F. Witte)

2006

Orgelmakerij Steendam

restauratie en uitbreiding met
zelfstandig pedaal.

Hoofdwerk (C-f''')

Bourdon	16 vt **
Prestant	8 vt *
Holpijp	8 vt *
Octaaf	4 vt *
Fluit	4 vt **
Quint	3 vt *
Octaaf	2 vt *
Mixtuur	II-III ¹
Cornet	V
Trompet	8 vt bas **
Trompet	8 vt disc **

Rugwerk (C-f''')

Prestant	8 vt *
Bourdon	8 vt *
Viola di Gamba	8 vt **
Octaaf	4 vt *
Fluit	4 vt **
Roerquint	3 vt *
Gemshoorn	2 vt *
Dulciaan	8 vt bas **
Dulciaan	8 vt disc **
Tremulant	
Afsluiter	

Pedaal (C-d')

Subbas	16 vt ³
Gedekt	8 vt ²
Basson	16 vt ³

Koppels: HW-RW / Ped-HW

Calcant

* Reichner met gebruikmaking
ouder 17^e- en 18^e eeuws pijpwerk

** Witte 1856

¹ Reichner, Witte, Steendam

² Witte 1864 (uit voormalig
Witte-orgel Haagse Kloosterkerk)

³ Steendam 2006

Open Podium

Iedere 3e zondag van de maand, 15.30 uur

Toegang gratis

15 december 2013, 15.30 uur

Kerstliederen zingen met Gregor Bak

Nadere toelichting overbodig!

Alle informatie
over onze activiteiten
vindt u op:

www.abdijkerk.info

Deze serie is powered by:

Arie Molenkamp
Stichting

Fonds 1818

ABDIJKERK

WILLEM III STRAAT 40

2552 BS DEN HAAG

WWW.ABDIJKERK.INFO

Orgelconcerten bij kaarslicht 2013

9 november

Vincent de Vries

30 november

Toon Hagen

21 december

Olivier Penin

AANVANG 15.30 UUR

\ Het concert opent en sluit met orgelwerken van de legendarische organist Feike Asma. De vele koraalbewerkingen die hij heeft nagelaten dragen het kenmerk van eenvoud. Asma liet de melodie duidelijk uitkomen en toonde veel eerbied voor de sfeer die de tekst oproept.

Bach schreef zijn Praeludium und Fuge in G voor zijn zoon Wilhelm Friedemann, die het speelde op een proefspel voor de Sophienkirche in Dresden. Het is een werk van grote allure en een van de feestelijkste werken binnen deze vorm.

Joseph-Hector Fiocco was een Vlaamse componist en violist. Zijn muziek doet heel verfrissend aan. Zijn voor orgel bewerkte klavecimbelstukken zijn sterk gericht op Frankrijk, met name op de muziek van François Couperin.

De in het Belgische Luik geboren en naar Amerika geëmigreerde organist, pianist en componist Gaston Dethier studeerde o.a. bij Alexandre Guilmant. Zijn vele orgelwerken zijn helaas in de vergetelheid geraakt.

Romanticus Felix Mendelssohn Bartholdy was op negenjarige leeftijd al een briljant pianist en op zijn dertiende schreef hij al werken van hoogstaande kwaliteit. De vierde sonate begint met een driedelige preludium met golvend passage-spel in de hoekdelen en hoekige ritmiek in het middendeel. Het tweede deel is een soort "Lied ohne Worte", heel verstillend. Het derde deel heeft iets van een perpetuum mobile, met doorgaande zestienden als begeleiding van melodische lijnen in boven- en middenstem. Het geheel ademt de sfeer van een pastorale. Het laatste deel is een echte finale, brede akkoorden als inleiding op een uitgebreid fugatisch gedeelte om daarna te eindigen zoals het begon.

De blinde Engelse (concert)organist Alfred Hollins werd in Yorkshire geboren en was een vruchtbaar componist van o.a. talrijke orgelwerken. Zijn "Trumpet Tune" componeerde hij in 1929. Het is een prettig in het gehoor liggend orgelwerk waarin de indrukwekkende trompet van het hoofdwerk solistisch is te horen.

Théodore Dubois was een Franse componist en werkzaam in Parijs. Zijn sprankelende en effectvolle Toccata in G is een van zijn meest bekende orgelwerken. Het werk zou men ook kunnen duiden als wervelende uitsmijter.

De vermaarde Franse orgelvirtuoos Daniel Roth uit Parijs bespeelde in de jaren zeventig van de vorige eeuw meerdere malen het orgel in de Loosduinse Abdijkerk voor een talrijk publiek. In zijn geïmproviseerde 'Récit de Cornet', door Joop de Vries gereconstrueerd, horen we solistisch de prachtige Cornet van het hoofdwerk.

Olivier Penin (1981) studeerde orgel bij Jean-Baptiste Fourest, Daniel Martin en David Noël-Hudson. Aan de conservatoria van het departement Hauts-de-Seine behaalde hij enkele eerste prijzen. Hij studeerde compositie bij Ronan Maillard en improvisatie bij Jacques Taddei. Penin is sinds 2004 in de Parijse basiliek Ste Clotilde actief als organist/dirigent en co-titularis en is sinds de dood van Jacques Taddei in 2012 de enige 'organiste titulaire' en daarmee de zevende opvolger in rij van César Franck in deze basiliek. Hij arrangeerde en schreef diverse werken waaronder Dichotomie dat in 2006 voor de radio werd uitgevoerd. Hij is dirigent van het koor Addeum en het vocaal ensemble van de Ste Clotilde, alsmede organist van het koor O'trente, het vocaal ensemble Aedes en het Orkest Bernard Thomas. Hij was als solist en met andere musici te horen in Frankrijk, Mexico, Japan en op diverse festivals. Enkele maanden geleden verscheen zijn eerste CD als organist van de Ste Clotilde, waarop hij een hommage brengt aan zijn illustere voorgangers. Na afloop van dit concert is deze CD verkrijgbaar.

Programma 21 december 2013
Olivier Penin
Basilique Ste Clotilde, Parijs

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Toccata en fuga in d BWV 565

Nun komm der Heiden Heiland BWV 659

Claude-Bénigne Balbastre (1724-1799)

Noël *Quand Jesus Naquit à Noël*

César Franck (1822-1890)

Offertoire pour la Messe de Minuit

Eugène Gigout (1844-1925)

Rapsodie sur des Noël's

Léon Boëllmann (1862 -1897)

Prière à Notre Dame

Gabriel Pierné (1863-1937)

Prélude

Jean Langlais (1907-1991)

Nativité

Charles Piroye (1670-1730)

La Béatitude

Dialogue en rondeau à 2 chœurs

Olivier Penin

Improvisatie

Het programma van Olivier Penin laat vooral een aantal beroemde Franse componisten aan het woord, maar begint met de Duitse componist der componisten, Johann Sebastian Bach. U hoort de overbekende, maar steeds weer boeiende toccata en fuga in d, een jeugdwerk, ontstaan in de tijd dat Bach in Weimar verbleef (1708-1717). Het stuk is voor die tijd revolutionair door zijn onregelmatige en asymmetrische vorm, grote ritmische vrijheden en opvolging van harmonieën. De bewerking van het adventskoraal Nun komm der Heiden Heiland is één van Bach's meest fraaie koraalbewerkingen. De rijkelijk versierde koraalmelodie laat het meesterschap van Bach nog eens overduidelijk zien.

De Franse kerstliederen (Noëls) zijn vanaf de 17e eeuw een rijke inspiratiebron geweest voor Franse orgelcomponisten. Vooral in de 18 eeuw kwam deze variatiekunst tot grote bloei - het Noël van Balbastre (u herkent de Nederlandse versie: Midden in de winternacht) is daar een goed voorbeeld van. Maar ook in de 19e eeuw zien we de Noëls terug in werken van componisten als Franck en Gigout.

Op verzoek speelt Penin ook het Prière à Notre Dame van Boëllmann, onderdeel van zijn Suite Gotique, dat weliswaar overbekend is, maar daarom niet minder fraai en delicaat en op zijn plaats in deze kersttijd als gebed tot Maria, de moeder van Jezus.

De werken van Pierné en Langlais, twee illustere voorgangers van Penin als organist van de Ste Clotilde, vindt u ook terug op de pas uitgekomen CD van Penin. De Prélude is het meest bekende werk van Pierné, waarin uit een doorlopende stroom noten een zeldzaam schone melodie tevoorschijn komt. La Nativité (de geboorte) is een deel uit de Poèmes évangéliques en bestaat uit vier delen: de kribbe, de engelen, de herders en de Heilige Familie. Dat laatste deel is een teer wiegelied waarin de verschillende thema's uit de voorgaande delen terugkomen.

De onbekende Parijse organist en componist Piroye was een tijdgenoot van Franse barokcomponisten als François Couperin en Louis Marchand. Zijn orgelwerken wijken af van de traditionele vormen die in die tijd gangbaar waren en laten een geheel eigen stijl zien. Zij zijn - als ook La Béatitude - meestal geschreven als dialogen tussen de diverse werken van het orgel (zoals in de Abdijkerk tussen hoofd- en rugwerk).

Olivier Penin zal - geheel in Franse stijl en traditie - zijn recital afsluiten met een improvisatie over een aantal Noëls die ook in Nederland graag gehoord en gezongen worden. Mocht die improvisatie naar méér smaken: op de website van het orgel van de Ste Clotilde (www.orgue-clotilde-paris.info) vindt u nog talrijke andere bijzonder fraaie improvisaties van deze talentvolle organist.

Vincent de Vries (1969) deed op 10-jarige leeftijd toelatingsexamen aan het Koninklijk Conservatorium. Hij studeerde bij Janine Dacosta en Theo Bruins (piano) alsmede Wim van Beek en Bert Matter (orgel). Na zijn diploma "Uitvoerend Musicus" in 1993 studeerde hij aan de Bowling Green University (Ohio) voor de titel "Master of Music" en aan de Indiana University Bloomington voor het "performance certificate". Na het behalen van de Doctorstitel in 2004 aan de University of Texas werd hij Assistant Professor en Director of Collaborative Piano aan de Baylor University te Waco (Texas).

Sinds september 2010 is hij "Professor of Piano and Collaborative Piano" aan de "Yonsei University" in Seoul, één van de meest vooraanstaande Universiteiten in Zuid-Korea. Tevens geeft hij recitals en masterclasses aan Universiteiten in Amerika en Azië.

Vincent de Vries maakte vele LP's en CD's en werd vanwege zijn verdiensten voor de Franse orgelmuziek in 2003 door de Société Académique "Arts-Sciences-Lettres" te Parijs onderscheiden met de zilveren medaille.

Programma 9 november 2013 **Vincent de Vries** **(Seoul, Zuid-Korea)**

Feike Asma (1912-1984)

Orgellied "Als ik Hem maar kenne"

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Präludium und Fuge in G-Dur, BWV 541

Joseph-Hector Fiocco (1703-1741)

Adagio en Allegro

(uit: *Pièces de Clavecin, opus 1*)

Gaston Dethier (1875-1958)

Aria in C major

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847)

Sonate nr. 4 in Bes-Dur, opus 65

Allegro con brio - Andante religioso - Allegretto - Allegro maestoso e vivace

Alfred Hollins (1865-1942)

A Trumpet Minuet

Théodore Dubois (1837-1924)

Toccata in G

Daniel Roth (1942)

Récit de Cornet

(*Improvisatie, gereconstrueerd door Joop de Vries*)

Feike Asma

Toccata over Psalm 75

"Bach ist Anfang und Ende aller Musik" stelde de beroemde Duitse organist, pianist, dirigent, muziekpedagoog en componist Max Reger (1873-1916). Toon Hagen zal de woorden van Reger zonder vlag of stoot volmondig beamen. Hagen begint en eindigt zijn 'Adventsconcert' vanavond met de grote Thomascantor Johann Sebastian Bach.

Hij opent zijn orgelrecital met het prachtige 'Magnificat pro organo pleno' (Fuga sopra il Magnificat, BWV 733). Het betreft een fuga met een dubbelthema. Het 'Meine Seele erhebet den Herren' en een toonladder-motief. Later komen deze ook in de canon, terwijl de melodie in het pedaal in de verbreding klinkt. Door een aantal vorsers is deze fuga later aan Johann Ludwig Krebs (1713-1780) toegeschreven, hoewel de jongste stand van zaken toch weer Bach als dader van dit prachtige stuk in beeld brengt.

De drie toonzettingen van 'Nun komm, der Heiden Heiland' zijn verschillend. Zij behoren tot de '18 Leipziger Choräle'. De eerste zetting (BWV 659) is in een zwierige stijl ('coloriert'), met versierende inleidingen voor elke muzikale lijn. De tweede zetting (BWV 660) is een trio, uniek vanwege de dubbele bas en de derde (BWV 661) een fuga waarin de manualen een subject uitwerken.

Wat de Schübler-Choräle (Sechs Choräle von verschiedener Art) zou gaan heten, is later tot Bach's bekendste en geliefdste koraalbewerkingen gaan behoren. Het koraal "Meine Seele erhebet den Herren", BWV 648 ("Mijn ziel maakt groot de Heer"), is melodius en de koraalmelodie komt duidelijk tot uiting.

De Passacaglia in c (BWV 582), behoort zonder twijfel tot een van de grote meesterwerken binnen de orgelliteratuur. Boven een hartnekkig volgehouden basthema bouwde Bach een briljante reeks van twintig variaties op. Bach's thema heeft een vaststaand harmonisch schema en bestaat uit 8 maten. Aanvankelijk ligt het thema in originele vorm in de bas, maar al spoedig wordt dit thema zelf ook gevarieerd. De compositie culmineert in een fugatische bewerking van de eerste vier maten van het thema met twee vaste (nieuwe) tegenthema's. Het geeft het werk aldus een grandioze finale.

Toon Hagen is naast organist en cantor ook als componist werkzaam. Vanavond hoort u een première van de Fantasie IV, n.a.v. motieven uit de melodie van Psalm 80. Ook horen we zijn Variaties en Ostinato over 'Nun komm der Heiden Heiland'.

Toon Hagen (1959) begon zijn orgelopleiding bij Egbert Klein. Vervolgens studeerde hij hoofdvak Orgel bij Rienk Jiskoot aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag. Daar behaalde hij de diploma's Docerend en Uitvoerend Musicus en het Praktijkdiploma Kerkmuziek. Hij volgde een post-conservatoriale opleiding Improvisatie bij Bert Matter aan het Conservatorium te Arnhem.

Sinds 1998 is hij als cantor-organist verbonden aan de Grote of Sint-Michaëlskerk te Zwolle. Hij geeft leiding aan de Michaëlscantorij en aan het Michaëlscantatekoor, die beiden meewerken aan vieringen in deze kerk.

Toon Hagen is een veelgevraagd concertorganist, heeft diverse werken gecomponeerd voor orgel solo en voor koor, orgel en orkest, waaronder de cantate "Koester de namen" (2012). Hij heeft inmiddels diverse CD's op zijn naam staan.

In augustus 2013 verscheen een nieuwe CD met Canto Ostinato van Simeon ten Holt, opgenomen in de Grote of Sint-Michaëlskerk in Zwolle.

Meer informatie:
www.toonhagen.nl

Programma 30 november 2013 **Toon Hagen (Zwolle)**

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Magnificat pro organo pleno BWV 733

Nun komm der Heiden Heiland

- à 2 clavier et pedale BWV 659
- trio à due bass e canto fermo BWV 660
- in organo pleno BWV 661

Meine Seele erhebet den Herrn BWV 648

Toon Hagen

- Fantasie IV
- Variaties & Ostinato over
'Nun komm der Heiden Heiland'

Johann Sebastian Bach

Passacaglia in c BWV 582

